Lieta Nr. 1A68028220
Nr. 1A-0282-20/19
ECLI:LV:RPPT:2020:1023.1A68028220.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020. gada 23. oktobrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Groza,
ar tiesas sēžu sekretāri N.Kārkliņu,
piedaloties sūdzības iesniedzējai /pers. A/, aizstāvim /pers. B/,
Rīgas pašvaldības policijas pārstāvim /pers. C/,
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A/ sūdzību par Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2020. gada 8. janvāra lēmumu Nr. /numurs/.

Aprakstošā daļa

2019. gada 8. decembrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ par Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 279 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 114. punkta prasību neievērošanu, par ko paredzēta administratīvā atbildība atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10] panta devītajai daļai, uzliekot naudas sodu 30 EUR apmērā.

Ar Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka (turpmāk arī – Iestādes) 2020. gada 8. janvāra lēmumu Nr. /numurs/ (turpmāk arī – Lēmums) 2019. gada 8. decembra administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts, ka lietā konstatēts, ka 2019. gada 8. decembrī plkst. 11.49 /adrese/, Rīgā transportlīdzeklis /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis) novietots stāvēšanai ārpus ceļa, ārpus ceļa paplašinājuma, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības, par ko atbildība ir paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10] panta devītajā daļā, uzliekot naudas sodu 30 EUR apmērā.

Ceļu satiksmes likuma 19. panta pirmajā daļā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, jāizpilda policijas darbinieku un to personu norādījumi, kuras pilnvarotas regulēt satiksmi, kā arī jāievēro luksoforu signālu, ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības. Minēto noteikumu 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka ceļu satiksmi regulē un uzrauga policijas darbinieki un citas likumos un citos normatīvajos aktos tam pilnvarotas personas.

Pašvaldības policijas darbinieki notikuma vieta ieradās 2019. gada 8. decembrī plkst.10.34 sakarā ar mobilās lietotnes starpniecību saņemto sūdzību par to, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā vietā transportlīdzekļi regulāri tiek novietoti stāvēšanai zaļajā zonā, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumus.

Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 2.27. apakšpunktam, stāvēšana ir transportlīdzekļa apturēšana, ja tā nav saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā, kā arī transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, kas pārsniedz piecas minūtes, ja tā ir saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā. Atbilstoši šo noteikumu 57.punktam, transportlīdzekļa apturēšana ir viens no ceļu satiksmes manevriem.

Tādējādi transportlīdzekļa novietošana stāvēšanai, kas seko automašīnas apturēšanai, ir atzīstama par ceļu satiksmes manevru.

Ņemot vērā minēto, Transportlīdzekļa vadītājs, novietojot Transportlīdzekli stāvēšanai administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā norādītajā vietā, bija ceļu satiksmes dalībnieks. Līdz ar to Transportlīdzekļa vadītājs, sākotnēji braucot pa ceļu un vēlāk ar Transportlīdzekli nobraucot no ceļa, kur novietoja Transportlīdzekli stāvēšanai, piedalījās ceļu satiksmē, un viņam bija pienākums ievērot atbilstošas Ceļu satiksmes noteikumu normas.

Konkrētajā gadījumā administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā norādītajā vietā brauktuvei nav speciāli izbūvētas nomales.

No lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp administratīvā pārkāpuma protokola, notikuma vietas videoieraksta un fotoattēliem, konstatējams, ka Transportlīdzeklis ar četriem riteņiem novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kas nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu.

No Ceļu satiksmes likuma 2. panta 1. punktā ietvertā regulējuma izriet, ka attiecības ceļu satiksmē ir publisko tiesību regulācijas priekšmets, līdz ar to šajās tiesiskajās attiecībās pretstatā privāto tiesību principam – atļauts viss, kas nav aizliegts, piemērojams publisko tiesību princips – atļauts vien tas, kas noteikts tiesību normās.

Ceļu satiksmes likuma 38. panta pirmā daļa noteic, ka satiksmi uz ceļiem organizē ar ceļa zīmēm, ceļa apzīmējumiem, luksoforiem, transporta un gājēju plūsmas nožogojumiem un citiem tehniskajiem līdzekļiem, kas atbilst Latvijā obligāto standartu un citu normatīvu prasībām.

Lietā konstatēts, ka transportlīdzekļu novietošana stāvēšanai administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā vietā nav regulēta ar ceļa zīmi vai ceļa apzīmējumu, kas atļautu novietot stāvēšanai Transportlīdzekli, neievērojot Ceļu satiksmes likuma 114. punktā noteiktās prasības, proti, šajā vietā nav izvietota 537. ceļa zīme „Stāvvieta" vai kāda cita ceļa zīme.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, secināms, ka administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums ir tiesisks un pamatots.

Lēmumā norādīts, ka apgabaltiesa līdzīgā situācijā ir norādījusi, ka normatīvajos aktos *expressis verbis* nav ierakstīts, ka transportlīdzekli nedrīkst novietot apstādījumos vai citās vietās, nenozīmē, ka transportlīdzeklis drīkstētu stāvēt jebkur, kur, iesniedzēja ieskatā, tas netraucētu gājēju pārvietošanos vai transportlīdzekļu braukšanu *(skat. Kurzemes apgabaltiesas 2016. gada 27. janvāra spriedumu lietā Nr. 134008015. Pieejams: https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi)*.

Tiesu praksē līdzīgos gadījumos ir atzīts, ka situācija, kad vadītājs nolēmis novietot transportlīdzekli stāvēšanai konkrētā vietā, vadītājam vispirms ir jāpārliecinās par ceļu satiksmes režīmu konkrētajā vietā. Jebkuram transportlīdzekļa vadītajam novietojot stāvēšanai savu transportlīdzekli, neatkarīgi no

savas rīcības motīviem, ir pienākums pārliecināties par transportlīdzekļu stāvēšanas režīmu konkrētajā ceļa posmā *(skat. Administratīvās apgabaltiesas 2013 .gada 12. septembra spriedumu lietā Nr. 142183311. Pieejams: https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi).*

Līdz ar to lietā ir pamatoti sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[10] panta devītajā daļā paredzēta pārkāpuma izdarīšanu. Lietas izskatīšanas gaitā nav konstatēti apstākļi, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā. Par lietā konstatēto pārkāpumu ir paredzēts tikai viens soda veids un apmērs, proti, naudas sods 30 EUR apmērā. Uzliktais naudas sods atbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22. pantā noteiktajam administratīvā soda mērķim.

Par minēto Lēmumu/pers. A/ (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzēja) iesniegusi sūdzību un lūdz atcelt šo Lēmumu. Sūdzības iesniedzēja norāda, ka /adrese/, Rīgā ir izvietota 533. ceļa zīme "Dzīvojamā zona". Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 141. punktam, dzīvojamā zonā transportlīdzekļu stāvēšana primāri ir atļauta arī vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu. No minētā izriet, ka stāvēšana dzīvojamā zonā ir atļauta ne tikai vietās, kas ir apzīmēta ar 537. ceļa zīmi "Stāvvieta". Tā, piemēram, automašīnas stāvēšanai ir novietotas brauktuves malā /adrese/ blakus esošajā /adrese A/. Kā redzams no www.google/maps.lv attēla, uz šīs ielas nav izvietota 537. ceļa zīme "Stāvvieta", tomēr Rīgas pašvaldības policija uz šīs ielas stāvēšanai novietoto automašīnu īpašniekus nesoda.

Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktam, primāri transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana ir atļauta uz nomales, t.i., ceļa daļas, kas piekļaujas brauktuvei un nav paredzēta mehānisko transportlīdzekļu braukšanai (Ceļu satiksmes noteikumu 2.21. apakšpunkts). Turpretī 537. ceļa zīme "Stāvvieta", uz kuru Lēmumā atsaucas Iestāde, ir norādījuma zīme (Ceļu satiksmes noteikumu 276.32. apakšpunkts). Atbilstoši šo noteikumu 276. punktam, norādījuma zīmes ievieš vai atceļ noteiktu ceļu satiksmes režīmu. Tātad ar 537. ceļa zīmi "Stāvvieta" var tikai ieviest noteiktu ceļu satiksmes režīmu, proti, tiesības novietot transportlīdzekli stāvēšanai. Tomēr 537. ceļa zīmes neesamība "Stāvvieta" neatceļ Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktā ietverto vispārīgo nosacījumu, ka transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē iespējami vairāk pa labi uz nomales.

Ņemot vērā kadastra informācijas sistēmā www.kadastrs.lv pieejamos telpiskos datus, redzams, ka Transportlīdzeklis bija novietots zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs A/, t.i., ceļa nodalījuma joslā.

Lēmumā ir ietverta arī atsauce uz Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 12. septembra sprieduma lietā Nr. 142183311, tomēr šajā spriedumā paustais viedoklis par autovadītāja pienākumu pārliecināties par ceļu satiksmes režīmu konkrētajā vietā ir izteikts saistībā ar 326. ceļa zīmi, t.i., ceļa zīmju ievērošanu. /Adrese/, Rīgā nav uzstādītas aizlieguma zīmes, kas nosaka vai atceļ noteiktus ceļu satiksmes ierobežojumus (Ceļu satiksmes noteikumu 259. punkts), piemēram, ar 327. ceļa zīme "Stāvēt aizliegts", tāpat uz šīs ielas nav horizontālo apzīmējumu, kas aizliegtu stāvēšanu, Līdz ar to minētajā tiesas spriedumā paustās atziņas nav attiecināmas uz šo lietu.

Ceļu satiksmes likuma 19. panta pirmajā daļā ietvertajā tiesību normā ir dots izsmeļošs uzskaitījums vispārīgajām prasībām, kurām jāpakļaujas ceļus satiksmes dalībniekam, tostarp arī pienākumu ievērot ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības. Likumdevējs šo normu nav izveidojis atvērta uzskaitījuma formā. Tādejādi šī norma ne tikai neparedz citas uz konkrēto situāciju attiecināmas prasības, kas būtu jāievēro autovadītājam, lai pārliecinātos par satiksmes režīmu, bet arī nav saprotami citi iespējamie kritēriji, kurus Rīgas pašvaldības policijas ieskatā ir iespējams izmantot, lai noskaidrotu satiksmes režīmu. Saistībā ar minēto ir jānorāda arī uz Ceļu satiksmes likuma 5.pantu, kas paredz, ka jebkuram ceļam jābūt aprīkotam ar nepieciešamajām ceļu inženierbūvēm un satiksmes organizācijas tehniskajiem līdzekļiem atbilstoši obligāto standartu, tehnisko normatīvu un noteikumu prasībām. Tātad, ja Rīgas pašvaldība vēlas noteikt tādu satiksmes režīmu, kas aizliedz stāvēšanu /adrese/, Rīgā, tai ir pienākums ceļu aprīkot ar satiksmes organizācijas tehniskajiem līdzekļiem atbilstoši obligāto standartu, tehnisko normatīvu un noteikumu prasībām.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka /adrese/, Rīgā posmā, kur stāvēšanai bija novietots Transportlīdzeklis, ir nomale, t.i., ceļa daļa, kas piekļaujas brauktuvei un kurā bija iespējams novietot transportlīdzekli. Proti, nebija nekādu fizisku šķēršļu, piemēram, ēkas, ietves, grāvja, apmales vai tamlīdzīgi, kas fiziski nošķirtu brauktuvi un liegtu transportlīdzekļu novietošanu stāvēšanai uz nomales ceļa labajā pusē ārpus brauktuves.

Sūdzības iesniedzēja, atsaucoties uz Ceļu satiksmes noteikumu 2.21. apakšpunktu, norāda, ka šī tiesību norma neparedz papildus pazīmes, piemēram, prasības segumam (asfaltbetons, grants šķembas vai tamlīdzīgi), lai tā tiktu, vai arī tieši pretēji – netiktu uzskatīta par nomali. Turklāt arī citas Ceļu satiksmes noteikumu normas (sk., piemēram, šo noteikumu 2.14. apakšpunktu) pieļauj, ka pat ceļš kopumā, t.sk. arī brauktuve var būt bez seguma.

Lēmumā ir tikai vispārīgi norādīts, ka "ar lietā gūtajiem pierādījumiem, konstatējams, ka Transportlīdzeklis ar četriem riteņiem novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kura nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu". Tāpat ir jānorāda, ka šāds secinājums ir pretrunā ar 2019. gada 8. decembrī sastādītā administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā, konstatēto, t.i., Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai pretī dzīvojamai mājai /adrese/ ārpus brauktuves vai tās paplašinājuma, bet nevis ceļa.

Tiesas sēdē Sūdzības iesniedzēja uzturēja sūdzību un tajā norādītos argumentus, kā arī paskaidroja, ka mājas iedzīvotāji tiek regulāri sodīti, un tas nav pareizi. Nevar sodīt, ja cilvēks nezina, ka šajā vietā nevar novietot stāvēšanai transportlīdzekļus. Nekādas aizliedzošas ceļa zīmes nav izvietotas. Tajā vietā ir tikai smiltis un asfalts. Faktiski iedzīvotājiem nav, kur novietot transportlīdzekļus, ko rada ielas nesakārtotā infrastruktūra. Nav saprotams, vienā reizē tiek norādīts, ka transportlīdzeklis novietots publiskos apstādījumos, bet citā reizē – ārpus ceļa.

Tiesas sēdē Rīgas pašvaldības policijas pārstāvis uzturēja Lēmumā norādīto argumentāciju un papildus norādīja, ka lietā ir pierādīts, ka Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai ārpus ceļa, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta regulējumu. Transportlīdzekli ir pieļaujams novietot stāvēšanai brauktuves robežās. Konkrētajā vietā Transportlīdzeklis bija novietots ārpus ceļa, proti, vietā, kas atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 1.panta 3. punktam ne no vietas funkcionālās nozīmes, ne no būvniecības procesa viedokļa nav vērtējama kā ceļa paplašinājums. Tas ir redzams arī no izdrukām par vietas segumu un reljefu. Minētā vieta, kur tika novietots stāvēšanai Transportlīdzeklis, nav nomale, tā nav speciāli izbūvēta vieta vai teritorijā, kur novietot transportlīdzekļus. No fotoattēliem redzams, ka šajā vietā ir koki. Transportlīdzeklis novietot gandrīz kokos. Fotoattēlos redzams, ka tālāk no šīs vietas ir ceļa apmale. Ja transportlīdzekļi neizbraukātu šo vietu, būtu redzama zāle. Ja vieta ir izbraukāta, tas nenozīmē, ka tā ir ceļa nomale. Uz pārkāpuma konstatēšanas brīdi nebija konstatējami tie apstākļi, ko norāda aizstāvis. Policijas darbinieki vizuāli novērtē situāciju un lemj par konkrētajā gadījumā konstatēto pārkāpumu. Tas, ka minētā vieta atrodas dzīvojamā zonā, neatceļ Ceļu satiksmes noteikumu 11. nodaļas prasību ievērošanu. Dzīvojamās zonās ir jāpiemēro gan vispārējās normas, gan speciālās normas, kas noteiktas minēto noteikumu 11.nodaļā. Arī tiesu praksē šīs atziņas ir nostiprinātas. No fotoattēliem redzams, ka konkrētā vieta nav izbūvēta kā ceļa nomale. Tā ir izbraukāta, no tā tur vairs nav zāles, ir smiltis. Lai konstatēto lietā apskatāmo pārkāpumu, nav nepieciešams konstatēt personas rīcības subjektīvo pusi, jo pārkāpums tiek fiksēts saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.[2] pantu, neparedzot konkrētas personas sodāmību. Lietā nav konstatējami īpaši apstākļi, lai pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu. Ņemot vērā šos apstākļus un argumentus, Lēmums ir atstājams negrozīts, bet sūdzība ir noraidāma.

Tiesas sēdē aizstāvis norādīja, ka no lietai pievienotajiem fotoattēliem konstatējams, ka /adrese/, Rīgā tika veikti ceļa remontdarbi, remontētas apmales, uzbērts bruģis. Būvniecības informācijas sistēmā nav ziņu, ka būtu saskaņota būvniecība. Tātad secināms, ka jau iepriekš šī vieta ir bijusi domāta kā ceļam piederīga, izbūvēta vieta. Līdzīgā lietā 2020. gada 7. septembrī tiesa, konstatējot, ka transportlīdzeklis ir novietots ārpus ceļa, pārkāpumu uzskatīja par maznozīmīgu un izbeidza lietu. Konkrētajā lietā nav strīds, ka Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai ārpus brauktuvei, tomēr ir vērtējams tas, ka konkrētajā vietā nav aizliedzošo ceļa zīmju, līdz ar to vadītājs nevar pārliecināties, ka šajā vietā nevar novietot transportlīdzekli.

Jāņem vērā tas, ka apskatāmā vieta ir autoceļš, līdz ar to ceļa apmale var būt arī bez seguma. Minētajā vietā nav nekādu apzīmējumu vai norobežojumu, kas liecinātu, ka tur nevar novietot transportlīdzekli. Pašvaldība var izvietot šajā vietā ceļa zīmes, un tad vadītājiem nebūs nekādu šaubu. Lietā nav pierādījumu tam, ka vieta, kur tika novietots Transportlīdzeklis, nav ceļa nomale. Turklāt, ja ir konstatējams, ka tas ir pārkāpums, tad tas ir maznozīmīgs.

Lietā atrodas sekojoši dokumenti: administratīvā pārkāpuma protokols, notikuma vietas videoieraksts un fotoattēli, iesniegums, izdrukas no reģistriem, informatīvie materiāli (paziņojumi).

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, secina, ka sūdzība ir noraidāma.

Administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ sastādīts par Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasību neievērošanu, par ko atbildība ir paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā, uzliekot naudas sodu 30 EUR apmērā.

Ar Iestādes 2020. gada 5. februāra lēmumu Nr. /numurs/ minētais administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums Nr./numurs/ atstāts negrozīts.

Atbilstoši Administratīvās atbildības likuma (stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā) Pārejas noteikumu 2. un 3. punktam, procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Administratīvo pārkāpumu lietās sakarā ar apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu vai attiecībā uz pārkāpumiem, kas fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, procesu pabeidz, piemērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Ceļu satiksmes likuma normas.

Konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā tiesvedība ierosināta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa regulējumu, līdz ar to tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, piemēro šī kodeksa normas, kā arī Ceļu satiksmes likuma normas (redakcijā līdz 2020. gada 30. jūnijam).

Tiesa atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{1\,3}$ panta trešajai daļai pievienojas Lēmumā norādītajiem apstākļiem par pārkāpuma konstatēšanu.

Iestāde, pieņemot Lēmumu, ir izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un Lēmumā norādījusi pārkāpuma faktiskos apstākļus un argumentus (motivāciju), kas to pamato. Iestāde ir izvērtējusi pierādījumus atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243. un 244.panta prasībām. Lietā iegūtie pierādījumi ir pietiekami, pieļaujami un ticami pierādījumi, kas kopumā pierāda Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā paredzēta pārkāpuma esību.

Minētā kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par šajā kodeksā neminētu apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu.

Minētā pārkāpuma sastāvu veido transportlīdzekļu novietošanas stāvēšanai prasību neievērošana, tostarp Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktā noteikto prasību neievērošana, proti, ka transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta ceļa labajā pusē iespējami vairāk pa labi uz nomales, bet, ja tās nav, – brauktuves malā vietās, kur ir iespējams piebraukt, nepārkāpjot šo noteikumu prasības. Ja brauktuves malā ir izveidoti šim nolūkam paredzēti paplašinājumi, transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšana atļauta šajos paplašinājumos.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem, tostarp notikuma vietas fotoattēliem, videoierakstu, administratīvā pārkāpuma protokolu ir pierādīts, ka Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības – Transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kas nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu. Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietā nav izvietotas ceļa zīmes, kas norādītu, ka attiecīgajā vietā ir stāvvieta.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 2. panta 1. punktā noteiktajam, šī likuma mērķis ir noteikt ceļu satiksmes norisi un ceļu satiksmes drošības organizatoriskos un tiesiskos pamatus Latvijā, lai aizsargātu cilvēku dzīvību un veselību, vidi, kā arī fiziskām un juridiskām personām piederošu mantu. Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 4. punktā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekam jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus [..], tajā skaitā jāievēro ceļa zīmes un ceļa apzīmējumu prasības.

Sūdzības iesniedzējai kā Transportlīdzekļa vadītājai vajadzēja zināt un viņa varēja zināt, ka, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, iestāsies likumā noteiktās sekas, proti, tiks fiksēts pārkāpums.

Iestāde ir pamatoti un pareizi piemērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktā ietverto regulējumu.

Minētā tiesību norma noteic, ka transportlīdzeklis ir jānovieto stāvēšanai ceļa labajā pusē uz nomales vai brauktuves malā, kur iespējams piebraukt, vai brauktuves paplašinājumos. Visos šajos gadījumos, kad transportlīdzeklis pirms apstāšanās/stāvēšanas ir pārvietojies pa brauktuvi, tas ir jānovieto stāvēšanai, ievērojot minētās tiesību normas regulējumu.

Tiesu praksē lietās, kurās tika konstatētas situācijas, kad transportlīdzekļa vadītājs (īpašnieks) bija novietojis transportlīdzekli zaļajā zonā jeb publiskajos apstādījumos, nostiprinātas atziņas, ka šādos gadījumos piemērojams administratīvais sods atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajai daļai par Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta pārkāpumu, jo transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai ārpus brauktuves, ārpus ceļa *(skat. Kurzemes apgabaltiesas 2016. gada 27. janvāra spriedumu lietā Nr. 134008015, Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017. gada 13. septembra spriedumu lietā Nr. 1A29000217, Rīgas apgabaltiesas 2017. gada 30. novembra spriedumu lietā Nr. 1A68022117, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018. gada 11. janvāra spriedumu lielā Nr. 1A30013817. Pieejams: https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi)*.

Likuma (normatīvo aktu) ievērošanas princips ietver prasības ievērot normatīvajos aktos noteikto kārtību. Lai normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam pakļauta darbība (transportlīdzekļu stāvēšanas noteikumi) atbilstu likuma (normatīvo aktu) ievērošanas principam un būtu tiesiska, ir jāievēro šo noteikumu prasības un to priekšraksti. Tikai tādos gadījumos, ja ir izpildītas normatīvo aktu prasības, pastāv personas tiesiska paļāvība un ar to saistīti aizsardzības instrumenti, kas šajā gadījumā nav konstatējams, jo ir pārkāptas Ceļu satiksmes noteikumu 114.punkta prasības.

Konkrētajā gadījumā, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tostarp notikuma fotoattēlus, tostarp tiesas sēdē iesniegtos fotoattēlus, notikuma vietas videoierakstu, secināms, ka Iestāde ir pamatoti secinājusi, ka Transportlīdzeklis ar četriem riteņiem novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kas nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu.

Šāds secinājums Lēmumā ir pamatoti argumentēts ar Ceļu satiksmes likuma 1. panta 3. punktu un Ceļu satiksmes noteikumu 114. punktu.

Ceļu satiksmes likuma 1. panta 3. punktā noteikts, ka ceļš ir jebkura satiksmei izbūvēta teritorija (autoceļš, iela, prospekts, šķērsiela un tamlīdzīgas teritorijas visā platumā, ieskaitot brauktuvi, ietves, nomales, sadalošās joslas un saliņas). Ceļa kompleksā ietilpst ceļš, mākslīgās būves (tilti, satiksmes pārvadi, tuneļi, caurtekas, ūdens novadīšanas ietaises, atbalsta sienas un citas būves), ceļu inženierbūves (pasažieru sabiedrisko transportlīdzekļu pieturvietas un paviljoni, bremzēšanas un paātrinājuma joslas, transportlīdzekļu stāvvietas, atpūtas laukumi, velosipēdu ceļi un ietves, ceļu sakaru un apgaismojuma līnijas, elektrotransporta kontakttīkli un citas inženierbūves), satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi (ceļa zīmes, luksofori, signālstabiņi, aizsargbarjeras, gājēju barjeras, vertikālie un horizontālie ceļa apzīmējumi un citi tehniskie līdzekļi).

No notikuma vietas fotoattēliem secināms, ka Transportlīdzeklis ar četriem riteņiem novietots stāvēšanai ārpus ceļa vietā, kas nav uzskatāma ne par ceļa nomali, ne arī par brauktuves paplašinājumu. Fotoattēlos redzams, ka Transportlīdzekļa riteņi atrodas teritorijā, kas nav speciāli izbūvēta brauktuve

vai jebkuras citas ceļu satiksmei izbūvētas teritorijas daļa. No fotoattēliem redzams, ka minētā vieta pieguļ meža masīvam, kas tver teritoriju līdz brauktuvei (krūmi, koki, zāliens u.c.). Tas ir redzams no tiesas sēdē iesniegtajiem notikuma vietas krāsainajiem fotoattēliem, kuros konstatējams, ka vietā, kur krustojas Pupuķu iela, brauktuvei ir redzamas apmales un no tām tālāk ejoši apstādījumi un krūmi. Tātad konstatējams, ka būvniecības procesā šo ielu brauktuvēm nav paredzētas izbūvētas nomales vai paplašinājumi.

No fotoattēliem redzams, ka vietā, kur novietoti transportlīdzekļi, tostarp novietots Sūdzības iesniedzējas Transportlīdzeklis, šie apstādījumi ir izbraukāti, līdz ar to zāliena, krūmāju vai citu bioloģiskas izcelsmes augu augšanas process nenotiek, radot smilšainas vietas. Šādu apstākļu rezultātā radītas samilšanas vai izbraukātas vietas nekļūst un nevar kļūt par ceļa paplašinājumu vai tā nomali.

Sūdzības iesniedzējai vajadzēja un viņa varēja izvērtēt šo situāciju, jo to nosaka vietas izvietojums, platums un citi apstākļi, proti, minētājā vietā transportlīdzekli nevar novietot tā, lai tas netvertu apstādījumus un neieietu meža masīva daļā vai krūmos, vai to tiešā tuvumā. Tātad Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai minētajā teritorijā, ārpus ceļa robežas. No lietā gūtajiem pierādījumiem secināms, ka vieta, kur stāvēšanai tika novietots Transportlīdzeklis, nav paredzēta, lai tur novietotu stāvēšanai transportlīdzekļus.

Aizstāvības norāde, ka pēc lietā apskatāmā notikuma, minētajā vietā tika veikti ceļa uzbēruma darbi, proti, aizbērtas bedrītes ar šķembu segumu, neizslēdz lietā konstatētā pārkāpuma esību, jo, pirmkārt, norādītie apstākļi tieši netvert situāciju, kas būtu attiecināma uz 2019.gada 8.decembrī fiksēto administratīvo pārkāpumu, otrkārt, šādu darbu veikšana nav identificējama ar ceļa nomales būvniecības darbiem, kā to norādīja aizstāvis.

Konkrētajā gadījumā pārkāpums ir kvalificēts atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajai daļai, konstatējot, ka ir pārkāptas Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības. Minētā pārkāpuma būtība (pārkāpuma sastāvs) neparedz tādu pārkāpumu kvalificējošu pazīmi, kā nepieciešamību konstatēt to, ka transportlīdzekļa novietošana stāvēšana traucējusi kādam ceļu satiksmes dalībniekam. Līdz ar to, ja transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības, kā tas ir konstatēts konkrētajā gadījumā, ir konstatējams pārkāpums, par kuru atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā.

Izvērtējot minētos apstākļus, norādāms, ka apstāklis, ka pārkāpuma vieta atrodas dzīvojamā zonā, nenozīmē, ka uz šo vietu nav attiecināmās Ceļu satiksmes noteikumu 11. nodaļā ietvertais vispārējais regulējums, tostarp šo noteikumu 114. punkta regulējums. Saskaņā ar tiesu praksē atzīto, dzīvojamā zonā attiecībā uz transportlīdzekļu apstāšanos un stāvēšanu darbojas gan Ceļu satiksmes noteikumu 11. nodaļā noteiktās prasības, gan papildus arī šo noteikumu 13.nodaļas noteiktās prasības *(sk. Administratīvās apgabaltiesas 2012. gada 8. oktobra spriedumu lietā Nr. A420533210, lietvedības Nr.143/AA43-2295-12, Rīgas apgabaltiesas 2016.gada 30.maija spriedumu lieta Nr. 130088615, lietvedības Nr. 104AA-0416-16/24. Pieejams https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi).*

Ceļu satiksmes noteikumu nodaļas „Ceļu satiksme dzīvojamās zonās" mērķis ir radīt dzīvojamās zonām atbilstošu vidi, nosakot papildus regulējumu, lai nodrošinātu netraucē gājēju pārvietošanai vai citu transportlīdzekļu braukšanu. Tas, ka transportlīdzekļa vadītājiem ar to samazinās ērtības savu transportlīdzekļu novietošanai, nav pretrunā ar ceļu satiksmes tiesisko regulējumu *(sk. Augstākas tiesas 2007. gada 31. janvāra spriedumu lietā Nr. SKA-72/2007. Pieejams: https://www.tiesas.lv/nolemumi/pdf/3415.pdf).*

Problēma transportlīdzekļu novietošanai lielpilsētā ir pamats risināt jautājumu par autostāvvietu ierīkošanu vai ceļu satiksmes savādāku organizēšanu (lūdzot to izvērtēt attiecīgām institūcijām), bet pats par sevi nevar būt par pamatu normatīvajos aktos noteikto prasību neievērošanai.

Nevar piekrist Sūdzības iesniedzējas argumentam, ka pašvaldības policijas amatpersonas, piemērojot sodu, nav konsekventa tiesību normu piemērošanā, jo vienā reizē tiek norādīts, ka transportlīdzeklis novietots publiskos apstādījumos, bet citā reizē – ārpus ceļa.

Lietā secināms, ka pašvaldības policijas iestāde viennozīmīgi ir definējusi, ka transportlīdzekļu novietošana stāvēšanai neatļautās vietās, tostarp, kā tas ir konstatēts konkrētajā gadījumā, ir pārkāpums.

Attiecībā par sūdzībā ietverto norādi, ka Lēmumā norādīts, ka Transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai ārpus ceļa, savukārt administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka Transportlīdzeklis bija novietots stāvēšanai ārpus brauktuves vai tā paplašinājuma, norādāms, ka Lēmumā ietvertais pārkāpuma apstākļu apraksts nav izslēdzošā pretrunā ar administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā fiksētā pārkāpuma būtību. Proti, administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā ir norādīta pārkāptā tiesību norma – Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkts, no kura izriet, ka transportlīdzekli ir pieļaujams novietot stāvēšanai ceļa labajā pusē uz nomales vai brauktuves malā, kur iespējams piebraukt, vai brauktuves paplašinājumos. Ņemot vērā minēto un Ceļu satiksmes likuma 1. panta 3. punktā ietverto jēdziena "ceļš" definējumu, secināms, ka Lēmumā norādītie pārkāpuma izdarīšanas apstākļi nav pretrunā ar administratīvā pārkāpuma protokolā-lēmumā fiksētā pārkāpuma faktiskajiem apstākļiem. Gan Lēmumā, gan administratīvā pārkāpuma protokolā vienlīdz ir norādīta pārkāptā tiesību norma – Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkts, par ko atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{10} panta devītajā daļā.

Par lietā konstatēto pārkāpumu ir paredzēts konkrēts soda veids un apmērs – naudas sods 30 EUR apmērā.

Administratīvais sods ietver sevī leģitīmus mērķus tā piemērošanā, proti, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēju – ieaudzināt apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, personiskās tiesības un brīvības, kā arī nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus (sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. un 22.pantu).

Izvērtējot pārkāpuma raksturu un tā izdarīšanas apstākļus, pārkāpuma vietu, secināms, ka administratīvais sods ir uzlikts pamatoti un tas atbilst soda mērķim, proti, pilda gan sodošu funkciju, gan preventīvu funkciju, lai turpmāk netiktu pieļauti šādi pārkāpumi.

Lietā konstatētais administratīvais pārkāpums ir saistīts ar transportlīdzekļa stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 114. punkta prasības.

Izvērtējot pārkāpuma raksturu un tā izdarīšanas apstākļus, pārkāpuma vietu, secināms, ka administratīvais sods ir uzlikts pamatoti un tas atbilst soda mērķim, proti, pilda gan sodošu funkciju, gan preventīvu funkciju, lai turpmāk netiktu pieļauti šādi pārkāpumi.

Izvērtējot pārkāpuma raksturu un tā izdarīšanas apstākļus, tostarp notikuma vietas fotoattēlus, secināms, ka pārkāpums ir konstatēts vietā, kur notiek intensīva satiksme (redzams notikuma videoierakstā). Minētajā vietā, novietojot Transportlīdzekli stāvēšanai, neievērojot Ceļu satiksmes noteikumu prasības, var rasties šķēršļi satiksmes drošai pārredzamībai un kustībai, ņemot vērā brauktuves platumu, izvietojumu.

No notikuma vietas fotoattēliem secināms, ka Transportlīdzeklis, visticamāk, tika novietots stāvēšanai ilgāku laiku, jo notikuma vietā pašvaldības policijas darbinieki ieradās sakarā ar izsaukumu, kas saņemts 2019. gada 8. decembrī plkst. 11.14 un tajā norādīts, ka mašīnas izbraukā zaļo zonu, ceļa nomales nav, viss izbraukāts. Automašīnas tiek novietotas tuvu krustojumam, padarot ceļu nepārredzamu un apdraudot citus ceļu satiksmes dalībniekus un gājējus.

Lietā nav konstatējami no Sūdzības iesniedzējas gribas neatkarīgi vai kādi citi īpaši (izņēmuma) apstākļi, kas būtu lieguši izpildīt Ceļu satiksmes noteikumu prasības.

Izvērtējot šos apstākļus kopumā, secināms, ka konkrētajā gadījumā nav piemērojams Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 21. panta regulējums.

Līdz ar to secināms, ka administratīvais sods ir uzlikts pamatoti un nav konstatējami apstākļi Lēmuma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma Pārejas noteikumu 2. un 3. punktu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12} panta otrās daļas 1.punktu, 289.^{13}pantu, tiesa

nosprieda

Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka 2020. gada 8. janvāra lēmumu Nr. /numurs/ atstāt negrozītu, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Spriedums pieejams 2020. gada 23. oktobrī.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza